

UZMAN ÖĞRETMENLİK PROGRAMI KISA KISA NOTLAR SERİSİ /E - KİTAP

X

X

iletisim

YOUTUBE
OSMANCEM

INSTAGRAM
OSMANCEM_CAKMAK

TWITTER
OSMANCEM_CAKMAK

Bu E-Kitap tamamen Milli Eğitim Bakanlığı ÖBA sitesindeki Uzman Öğretmenlik Eğitim Programı Semineri'nden derlenmiş olup, Uzman Öğretmenlik eğitim sürecinde öğretmenlerimize katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

OSMAN CEM ÇAKMAK

KISA KISA NOTLAR I

UZMAN ÖĞRETMENLİK

GARDNER VE BLOOM

- Gardner'a göre her öğrencinin düşünme ve öğrenme konusunda güçlü tarafları bulunmaktadır. Öğrenciler, bu güçlü taraflarını kullanırken daha kolay öğrenir ve üretirler. Gardner'ın çoklu zekâ teorisinden hem de Bloom'un taksonomisinden ilham almaktadır.

Bloom'un taksonomisi; (a)hatırlama, (b) kavrama, (c) uygulama, (d) analiz, (e) sentez ve (f) değerlendirme gibi düşünme becerilerini ele alır

Öğretmenlerden derslerin uygunluğunu ve karmaşıklığını göz önünde bulundurmalarını beklemektedir

Ayrıca Tomlinson (1999) öğrenme deneyimini sosyal ve işbirlikçi bir süreç olarak görmekte

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

- İstasyonlar;, Merkezler;, Öğrenme Ajandaları;, Karmaşık Öğretim, Yörünge Çalışmaları, Giriş Noktaları, Öğrenme Sözleşmesi, Katlı Öğretim, Grup Araştırmaları

DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİ (ÖĞRETİM ÖNCESİNDE)

Köşe Kapmaca, KutuYapma, Evet-Hayır Kartları,

ÖĞRETİM SÜRECİNDE

Parmakla işaretleme, yumruk yapma, gerçeğe yüzleşme

ÖĞRETİM SONRASINDA

Sarmal oluşturma, simit tekniği, konuşma halkası, döngüsel yansıma, portfolyo

OSMAN CEM ÇAKMAK FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM

- Bireysel farklılıkların öneminin artması sonucu bir araç, bir tutum, bir yaklaşım, bir felsefe, bir program uyarlama stratejisi, bir organizasyon stratejisi veya bir sınıf yönetimi modeli olarak ifade edilmektedir.

DAYANAK NOKTASI

Piaget'in bilişsel gelişim kuramına, Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanına ve Gardner'ın çoklu zekâ kuramına, beyin temelli öğretim araştırmalarına ve öğrenme stillerine dayanmaktadır

VYGOTSKY'NİN SOSYAL GELİŞİM YAPILANDIRMACI ÖĞRENME TEORİSİNİN İLKELERİ

- Öğretmenden öğrenciye-öğrenciden öğretmene doğru iki taraflı olarak öğrenmeyi teşvik eden sosyal etkileşimler önem taşımaktadır.
- Öğrenme sürecinde bireyin kendisinden daha bilgili birine (öğretmen, koç veya akıl hocası) ihtiyacı bulunmaktadır.
- Öğrenciler kendilerinin ulaşabilecekleri veya bir rehber eşliğinde başarabilecekleri bir görev üzerinde çalıştıklarında daha etkili bir şekilde öğrenirler.

KISA KISA NOTLAR 2

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM 2

- Farklılaştırılmış bir sınıfta öğretmenler çeşitli mesajlar verir. Bu mesajlar davet, yatırım, kalıcılık, fırsat ve düşünmedir.

DUYGU VE ÖĞRENME

Öğrencinin korku stres gibi faktörleri öğrenmeyi büyük oranda etkiler.

ÖDÜL VE CEZANIN İŞLEVSEL ALTERNATİFLERİ

1. Tehdidi ortadan kaldırmak
2. Güçlü bir olumlu iklim yaratmak
3. Geri bildirim artırmak
4. Hedefleri belirlemek
5. Olumlu duyguları harekete geçirmek ve bunlara ilgi uyandırmaktır.

SINIF İKLİMİ

Öğrenciler risk alma ve kendini ifade etme açısından sınıfta güvende hissetmeleri önemlidir.

PLANLAMA

- Veri toplamak için biçimlendirici değerlendirme stratejisi belirlenir. Kazanımlara ulaşıldığını kontrol etmek için açık bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu biçimlendirici ön değerlendirmeler ünitelerden bir iki hafta önce yapılabilir.

Eğitim programının temel sorunları üzerine değinen ve bu konuyla ilgili ilk kitabı Bobbit'tir. Ayrıca English, Posner, Ornstein ve Hunkins eğitim programını tanımlamıştır.

PROGRAM TÜRLERİ

Resmî program, Uygulamadaki program, Test edilen program, Örtük program, İhmal edilen program, Ekstra program, Desteklenen program, Önerilen program, Karşıt program

PROGRAM DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI

- Hedefe Dayalı Değerlendirme, Yönetime Dayalı Değerlendirme, Uzman Odaklı Değerlendirme, Tüketici / Yararlanıcı Odaklı Değerlendirme, Katılımcı Odaklı Değerlendirme

KAVRAM GELİŞTİRME SÜRESİNDEKİ YAKLAŞIMLAR

Genelleme, Ayrım, Tümevarım, Tanımlama, Tümdengelim

KAVRAM ÖĞRENMEDE ÖĞRENME KURAM VE YAKLAŞIMLARI

Bilişsel yaklaşımlar (Jean Piaget)

Yapılandırıcı yaklaşım (David Ausubel)

KAVRAM ÖĞRETİMİNDE VE KAVRAM YANILGILARI TESPİTİNDE KULLANILABİLECEK ARAÇLAR

1. Kavram haritaları
2. Zihin haritaları
3. Kavram karikatürleri
4. Metaforlar ve analogiler
5. İki / üç aşamalı testler

KISA KISA NOTLAR 3

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

KAVRAM ÖĞRETİMİ

- Eğitimde sıkça kullanılan metodlar:
- Kavram haritaları, zihin haritaları, V-Diyagramları, kvram karikatürleri,

AKRAN ÖĞRETİMİ

Kendi yaş grubundan, birbirilerini çok daha iyi anlayan "akran"larının desteğinde olan bir süreçtir.

OKUL DIŞI ÖĞRENME

- 1.formal öğrenme(Öğretmen liderliğinde)
2. non-formal öğrenme(öğretmen ve rehber öğretmen liderliğinde)
- 3.informal öğrenme (Öğrenenin öncülüğünde=

ETKİLİ GERİ BİLDİRİM SÜRECİNDE WEB 2.0 ARAÇLARI

Kahoot, Formative, Socrative, Edmodo, Google drive,

ÖĞRENME STRATEJİLERİ

- Bilişsel stratejiler, Üstbiliş stratejiler, Sosyal ve duyuşsal stratejiler

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN ÖĞRENENDEN KAYNAKLI FAKTÖRLER:

Türe Özgü Hazır Oluş, Olgunlaşma, Genel Uyarılmışlık Hâli ve Kaygı, Eski Yaşantıların Aktarılması, GÜDÜ (Motivasyon), Dikkat:

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN ÖĞRENME YÖNTEMLERİYLE İLGİLİ FAKTÖRLER

- Öğrenmeye Ayrılan Zaman, Öğrenilen Konunun Yapısı, Öğrencinin Aktif Katılımı, Geri Bildirim,

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN ÖĞRENİLECEK MALZEME İLE İLGİLİ FAKTÖRLER

Algısal Ayırt Edilebilirlik, Anlamsal Çağrışım, Kavramsal Gruplandırma

KAVRAM ÖĞRENMEDE ÖĞRENME KURAM VE YAKLAŞIMLARI

Bilişsel yaklaşımlar (Jean Piaget)
Yapılandırıcı yaklaşım (David Ausubel)

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

1. SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM- (AUSUBEL)
2. BULUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM - (BRUNER)
3. ARAŞTIRMA-İNCELEME YOLUYLA (J.DEWEY)
- 4.TAM ÖĞRENME STRATEJİSİ (BLOOM)
5. EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR YAPILANDIRMACI ÖĞRENME YAKLAŞIMI
6. PROJE TABANLI ÖĞRETİM YAKLAŞIMI (JOHN DEWEY, KILPATRICK VE BRUNER)
- 7.PROBLEME DAYALI ÖĞRENME YAKLAŞIMI (JOHN DEWEY)
- 8.BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME (HEBB, CAİNE CAİNE) (NÖROFİZYOLOJİK KURAM)
9. HARMANLANMIŞ ÖĞRENME
10. İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI (J.DEWEY)
- 11.YAŞAM BOYU ÖĞRENME YAKLAŞIMI

KISA KISA NOTLAR 4

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

ÖĞRETİM İLKELERİ

- Hedefe (Amaca) Uygunluk İlkesi:
- Öğrenciye Görelik İlkesi
- Öğrenci Düzeyine Uygunluk İlkesi
- Hayatilik İlkesi
- Transfer İlkesi
- Yaparak Yaşayarak Öğrenme
- Ekonomiklik İlkesi
- Aktüalite
- Açıklık
- Somuttan Soyuta
- Bilinenden Bilinmeyene İlkesi
- Yakından Uzağa İlkesi
- Basitten Karmaşığa İlkesi
- Bütünlük İlkesi
- Anlamlılık
- Tümdengelim
- Sosyalilik İlkesi

EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN YERİ

- Uzak hedefler (Devletin hedefleri)
- Genel hedefler (Kurumların hedefleri)
- Özel hedefler (Dersin hedefleri)

ÖLÇME TÜRLERİ

- Doğrudan Ölçme, Dolaylı Ölçme, Türetilmiş Ölçme

ÖLÇÜT TÜRLERİ

- Mutlak Ölçüt (Kriter Referanslı Ölçüt)
- Bağıl Ölçüt (Norm Referanslı Ölçüt) *daha rekabetçi

Selim ..... fen lisesine yerleştirilmiştir. → Bağıl değerlendirme

Güzin lisans programları için tercih yapabilecektir. → Mutlak değerlendirme

AMACA GÖRE DEĞERLENDİRME TÜRLERİ

- Tanıma-Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme (amaç not vermek değil)
- Biçimlendirme-Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme (amaç not vermek değil)
- Düzey Belirlemeye Yönelik Değerlendirme (amaç not vermek)
- Rehberlik Amaçlı Değerlendirme
- Program Değerlendirme

BİR ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN PSİKOMETRİK NİTELİKLER

HATA

- Sabit Hata: Her ölçme işlemine aynı oranda karışır
- Sistematik Hata: Koşullara göre değişir.
- Tesadüfi (Rastlantısal) Hata

GEÇERLİLİK SORGULAMA YÖNTEMLERİ

- KAPSAM GEÇERLİLİĞİ
- ÖLÇÜT DAYANAKLI GEÇERLİLİK
- YORDAMA GEÇERLİLİĞİ
- ZAMANDAŞ GEÇERLİLİK
- YAPI GEÇERLİLİĞİ

GÜVENİLİRLİK

1. TEST-TEKRAR TEST YÖNTEMİ
2. TEST YARILAMA
3. KUDER-RICHARDSON 20 VE 21 YÖNTEMLERİ
4. CRONBACH ALFA YÖNTEMİ

instagram.com/osmancem_cakmak

KISA KISA NOTLAR 5

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

TEST GELİŞTİRME VE MADDE / SORU TÜRLERİ

Geleneksel Yöntemler: Yazılı yoklama, sözlü yoklama, çoktan seçmeli, cümle tamamlama, kısa cevaplı, eşleştirme

Destekleyici yöntemler: Portfolyo, Öz değerlendirme, Akran değerlendirmesi, gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği,

EĞİTİM İZLEME ARAŞTIRMALARI

- PISA, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından geliştirilen ve üç yıllık periyotlarla uygulanan izleme çalışmasıdır.
- TIMSS ise Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (IEA) tarafından geliştirilmekte ve dört yıllık periyotlarla uygulanmaktadır
- PIRLS de yine IEA tarafından beş yıllık periyotlarla gerçekleştirilen bir izleme çalışmasıdır.

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

Jean Jacques Rousseau

Konu merkezli eğitim anlayışı yerine öğrenci merkezli bir eğitim anlayışının kullanılması gerektiğini öne sürmüştür.

REHBERLİK YAKLAŞIMLARI

- Parsons Modeli: Mesleki seçim sürecine yardımcı olur
- Özellik Faktör Modeli: Öğrencilerin ayrıntılı incelenmesini tanınmasını gerektirir
- Rehberliği Eğitim Süreci ile Karşılaştıran Model: Rehberliği diğer konular gibi eğitim sürecinde öğretilecek bir konu olarak görür
- Rehberliği Karar Verme Sürecine Yardım Olarak Gören Rehberlik Modeli: Rehberliğin kişilerin karar aşamasında yararlanacağı bir hizmet olarak görür
- Gelişimsel/Kapsamlı Rehberlik Modeli: En güncel model, gelişim süreklidir.

REHBERLİK TARİHÇESİ ÖZET

- 1900 - 1920: Meslek seçimi ve işe yerleştirme
- 1930 - 1960: Okula uyum
- 1960'dan günümüze: Kişisel gelişim ağırlıklı olarak

REHBERLİK HİZMETLERİ/İŞLEVLERİ

Psikolojik Danışma, Oryantasyon, Yönelme ve Yerleştirme,
İzleme, Müşavirlik, Araştırma ve Değerlendirme,
Çevre ve Veli ile İlişkiler

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

KISA KISA NOTLAR 6

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

PDR MODELLERİ

- Hizmet modeli
- Süreç Modeli
- Görevler Modeli
- Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli

REHBERLİK HİZMETLERİ YÜRÜTME KOMİSYONU

Müdür , Psikolojik danışman,, Her sınıf düzeyinden birer sınıf rehber öğretmeni, Ödül ve disiplin kurulu temsilcisi,, Okul aile birliği başkanı, Okul aile birliği başkanı ve öğrenci temsilcisi

Okulea psikolojik danışman yoksa Ram'dan destek istenir.

BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

İhmal ve istismar vakası şüphesinde başvurulacak yerler;

- İl/İlçe Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliği
- Emniyet Genel Müdürlüğü 155 İhbar Hattı
- İl/İlçe Sosyal Hizmetler Merkezi Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 183 İhbar Hattı

REHBER ÖĞRETMEN/PSİKOLOJİK DANIŞMANIN GÖREVLERİ

Gelişimsel ve önleyici hizmetler, İyileştirici hizmetler, Destek hizmetler

SINIF REHBERLİK PROGRAMININ GELİŞİM ALANLARI

- Akademik Gelişim Alanı Amaçları
- Kariyer Gelişim Alanı Amaçları
- Sosyal Duygusal Gelişim Alanı Amaçları

BİREYİN TANINMASI İÇİN GEREKLİ ÖZELLİKLER

Sağlık Durumu, Yetenekler, İlgiler, Akademik Başarı, Kişilik, Benlik Tasarımı ve Değerler, Çevre ile İlgili Bilgiler

EBEVEYNLİK TARZLARI

Demokratik anne-baba, Otoriter anne-baba, İzin verici anne-baba, İhmalkâr anne-baba

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

Okul müdürü başkanlığında;
Rehber öğretmen,
Öğrencinin sınıf öğretmeni,
Öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri,
Öğrencinin velisi ve
Öğrencinin kendisi bulunur.

KISA KISA NOTLAR 7

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

BEP İÇERİSİNDE YER ALMASI GEREKEN ÖGELER

- Öğrencinin demografik özelliklerinin tanımı
- Öğrencinin eğitsel performans düzeyinin tanımı
- Uzun dönemli ya da yıllık hedefler
- Kısa dönemli hedefler
- Öğretim yöntemleri ve materyaller
- Amaçlara ulaşmak için gerekli olan zamanın başlama ve bitiş tarihleri
- Uygun değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri
- Ek hizmetler

BEP DÜZENLEMELERİ

- Fiziksel düzenlemeler
- Sürece yönelik düzenlemeler
- Sınıf iklimine yönelik düzenlemeler
- Öğretimsel düzenlemeler
- İşleyişle ilgili düzenlemeler

ÖZEL YETENEKLİLERİN EĞİTİM METODLARI

- Gruplama
- Zenginleştirme
- Hızlandırma

ÖZEL YETENEK KURAMLARI

- Üçlü Halka Kuramı (Renzulli)

Yetenek, yaratıcılık, Motivasyon

- Beşgen Kuramı (Sternberg ve Zhang)

Mükemmellik, Nadirlik, Kanıt, Üretkenlik, Değer.

- Bulanık Kuram (Sak)

Bellek, muhakeme, ilgi, benlik

- Ayrımsal Üstün Zekâ ve Üstün Yetenek Kuramı (Gagne))

öğrenme-uygulama, katalizörler ve şans

BİREYSEL ZEKA TESTLERİ

- ASIS (Anadolu-Sak Zekâ Ölçeği),
- SB (StanfordBinet) Zekâ Testi),
- WÇZÖ (Wechsler Çocuklar İçin Zekâ Ölçeği)

ÖZEL YETENEKLİLERE EĞİTİM VEREN KURUMLAR

fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, güzel sanatlar ve spor liseleri, Konservatuvarlar

BİLSEM ve, Üniversite tabanlı program (ÜYEP) özel yeteneklilere eğitim veren **okul sonrası** uygulamalara iyi bir örnektir

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

KISA KISA NOTLAR 8

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

AR-GE ÇALIŞMALARI

1 Ders: Araştırma ve Araştırma Süreci

- Araştırma Fikri, Araştırma Konusu, Araştırma Problemi
- Alanyazın Taraması (birincil kaynaklara ulaşmak)

2 Araştırma Probleminin Tanımlanması

- Değişken Tanımlama (nitel ve nicel değişken, sürekli ve süreksiz değişken, bağımlı ve bağımsız değişken)
- Hipotez oluşturma
- Araştırmanın sınırlılıkları

3 Yaratıcı Problem Bulma

1. Problemi keşfetme
2. Problem formülasyonu
3. Problem oluşturma
4. Problem betimleme
5. Problemi tanımlama

4 Örneklem Yöntemleri

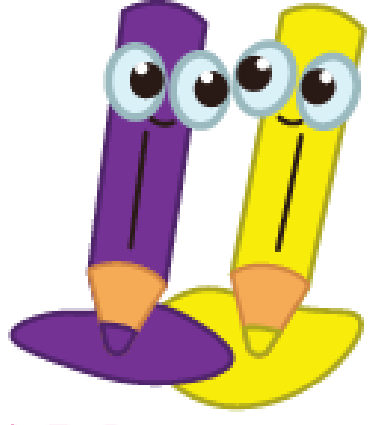
- Seçkisiz örneklem yöntemleri
- Seçkisiz olmayan örneklem yöntemleri

5 Nicel Araştırmalar

6 Nitel Araştırmalar (Özet: doğal ortamda çalışılır; verilere doğrudan kaynağından ulaşılır)

Etkili Arama Stratejileri

Arama motorları,, portal, bilimsel dizinler

DİĞER ARGE ÇALIŞMALARI

Karma Araştırmalar, Verilerin Toplanması, Bilimsel Raporun Bölümleri, Yazım Kuralları, Kaynak Gösterimi, Girişimcilik ve Yenilikçilik, Proje Yönetimi, Çevrim İçi Proje Yönetim Araçları, TÜBİTAK Destekleri, Avrupa Birliği Destekleri, Fikri ve Sınai Haklar

ARBİS, Türkiye'nin güncel araştırmacı veri tabanını oluşturmak amacıyla TÜBİTAK tarafından tasarlanan ve geliştirilen web tabanlı bir uygulamadır.

YARATICI PROBLEM ÇÖZMEDE ÖNEMLİ İSİMLER

- Isaksen (TRIZ)
- Ed Sickafus (USIT)

USIT, TRIZ'in teknolojiye uyarlanmış versiyonudur.

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

KISA KISA NOTLAR 9

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

KAPSAYICI EĞİTİM

- her bir öğrencinin kendi öğrenme ve gelişim özellikleri, ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda eğitime erişimini, eğitim ortamlarına katılımını ve bu doğrultuda onlarla ilgili profesyonellerin desteklenmesine yönelik süreçleri gerektiren bir "anlayış"tır.

Özetle tüm öğrencilerin öğretmeni olmak ile ilgilidir.

KAPSAYICI EĞİTİM

TANIMLAMALARI YAPANLAR

Ballard,, Kurth & Gross, Hodkinson, Graham

YARARLARI

Aynı ortamda eğitimine devam eden hem gelişimsel yetersizliği olan çocuklar hem de tipik gelişim gösteren akranlarının gelişimlerini desteklemekte; akran etkileşim ortamına katkı sağlar.

Çocukların aynı eğitim ortamında "bulunmasının" yanı sıra, kendi gereksinimlerine ve ilgilerine göre çeşitli uyarlamalara yer verir

Normal çocuk" yerine "tipik gelişim gösteren çocuk gibi fidalere önem verir

KAPSAYICI EĞİTİME YÖNELİK ULUSLARARASI DÜZENLEMELER

1. İnsan Hakları Temelli Süreç (1948 ve Sonrası)
2. Özel Gereksinimli Çocuklara Yönelik Süreç (1990 ve Sonrası)
3. Dezavantajlı Gruplara Yönelik Süreç (2000 ve Sonrası)*
4. Eğitim Sistemlerinin Dönüşümü (2005 ve Sonrası)

SINIF DÜZENLEMELERİ

ERİŞİM: sınıfın her noktasının tüm çocuklar tarafından kullanılabilir olması,

KATILIM: Her öğrencinin oynu ve etkinliklerle katılım göstermesi

DSETEK: okulda kapsayıcı eğitimi destekleyen veri sistemleri

Öğrenme içeriğinin farklılaştırılması için Çocukların tercihleri, etkinlikleri basitleştirme ve etkinlikleri çeşitlendirme dikkate alınır

ÖĞRENME SÖZLEŞMESİ

Öğrencinin belirli bir süre içinde tamamlayacağı işi yazılı olarak belirleyen öğretmen ve öğrenci arasında yapılan bir anlaşmadır.

DESTEK PİRAMİDİ

Genle destek: Tüm Öğrenciler

Özel destek: BEP düzeyi hafif ve orta öğrenciler

Yoğun destek: BEP'i olan ve ağır yetersizliği olan öğrenciler

DEĞERLENDİRME

uzun soruların yer almaması, farklı türde (doğru-yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma vb.) soruların olması gerekir. Sınavlarda ihtiyacı olanlara ek süre verilir.

KAPSAYICI EĞİTİMDE PAYDAŞLAR

Öğretmenler, aileler, okul yöneticileri, sivil toplum kuruluşları

PRATİK ÖNERİLER

Ortak Karar Verme Süreçleri Oluşturma, Topluluk ve kimlik oluşturmayı, ailenin rolünü tanıma, Aile ile etkin katılım ve iletişim, evde ve okulda öğrenmeyi birleştirme, Okulun Dışında da İş Birliği Yapma, Okul-Aile İş Birliğini Değerlendirme

instagram.com/osmancem_cakmak

KISA KISA NOTLAR 10

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

KAPSAYICI EĞİTİM 2

Mikro düzey: Öğretmen sınıf içinde kritik rolde

Mezo düzey: Okul kültürü ve yapısı önemli

Makro düzey: Kapsayıcılığa yönelik politikalar

Öğrenimi çeşitlendirme, motivasyon, kültür, mültecilik ve iletişim/sosyal uyum

Kapsayıcı eğitimdeki tutum ve değerlerdir.

DEZAVANTAJLI GRUPLARA

YÖNELİK KAVRAMLAR

Ön yargı, Doğrudan ayrımcılık, Dolaylı ayrımcılık , Pozitif ayrımcılık

Eğitim Ortamlarında Ayrımcılık kavramları

Damgalama, Kalıp yargı, Ötekileştirme, Sosyal dışlanma,

ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ

MEB 2017 yılında Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (ÖMGY) içerisinde 11 yeterlik ve 65 gösterge belirlenerek, yetkin bir öğretmenin sahip olması gereken nitelikler ile Yükseköğretim Yeterlikler Çerçevesi (TYYÇ), 2011 yılında öğretmen yetiştirme sürecinde esas alınacak yetkinlikler tanımlanmıştır.

Öğretmenlerin verdikleri kararların farkına varmalarını sağlayacak en etkili araçlardan birisi öz değerlendirme rubrikleridir

MEB 2010-2014 Stratejik Planı'nda özel gereksinimli öğrenciler, 2015-2019 Stratejik Planı'nda, yönetici ve öğretmenler, 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde ise eğitimde adalet temelli bir yaklaşımı benimsemiştir.

Kaliteli kapsayıcı eğitimin bileşenleri,

- Erişim (ortam, materyaller)
- Katılım (Etkileşim, sosyal ilişkiler, öğrenme)
- Destek (Öğretmenler, aileler, karar vericiler)

ÇEVRE EĞİTİMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Aridite hidroklimatolojik kuraklıktır. Kuraklık ise doğal su varlığı yoksunluğudur. Levha tektoniği kuramına göre, litosfer astenosfer üzerinde hareket eden çok sayıda levhaya ayrılır. Yer/atmosfer sisteminin enerji dengesindeki herhangi bir değişiklik ise ısınimsal zorlama olarak adlandırılır. sera etkisi, yerkürenin beklenenden daha fazla ısınması, küresel ısınma yeryüzünde ve atmosferin alt katmanlarında saptanan sıcaklık artışı şeklinde tanımlanabilir

BMİDÇS Paris Antlaşması'nın küresel ısınma hedeflerini tutturmak iklim değişikliği savaşımı eylem ve politikasıdır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ DİPLOMASİSİ

Bilim, teknoloji, coğrafi temsil, politik süreçler, yasalar, çok taraflı bir politika alanı ve yaklaşımı olarak tanımlanabilir

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

sera gazı salımlarını belirli bir yıl düzeyinde tutma girişimlerinin en önemlisi, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) oldu. 1192'de imzaya açılıp 2 yıl sonra yürürlüğe girdi. Türkiye 1992de EK2'ye katıldı. 2004 yılında bir Ek I ülkesi olarak taraf olmuştur

BMİDÇS KYOTO PROTOKOLÜ

Küresel düzeydeki insan kaynaklı sera gazı salımlarını 2000 sonrasında azaltmaya yönelik yasal yükümlülükleri BMİDÇS Kyoto Protokolü (KP) düzenlemektedir. Yasal kuralları 2001'de kabul edilen Bonn Antlaşması ile çizildi. Türkiye 2009'da katıldı

instagram.com/osmancem_cakmak

KISA KISA NOTLAR II

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

ÇEVRE EĞİTİMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ 2

Türkiye Cumhuriyeti, 10 Kasım 2021 tarihinde BMİDÇS Paris Antlaşması'na resmi olarak taraf oldu. Glasgow İklim Paketi, Paris İklim Anlaşması hedeflerine bağlılığı tekrar vurgulayan uluslararası bir anlaşmadır. Paris Antlaşması'nın 1.5-2 °C küresel ısınma hedeflerine ulaşılması" gibi bazı büyük beklentileri de üretti.

İklim değişikliğinden etkilenebilirlik

"bir topluluğun iklim değişikliği stresinden etkilenme, iklim değişikliklerine uyum düzeyi ya da uyum kapasitesi arasındaki ilişkidir.

- Ekosistemlerin ve İnsanların Etkilenebilirliği
- Geleceğe Uyum Seçenekleri ve Fizibiliteleri
- İklim Direngen Kalkınma
- Biyoçeşitliliğin ve Ekosistemlerin Korunması

WWF-Türkiye tarafından yayımlanan İklim Çözümleri 2050: Türkiye Vizyonu adlı rapor, 2020-2025 yılları itibariyle enerji verimliliği sayesinde, enerjiye tahmini talebin yılda yüzde 39 oranında azaltılabileceğini ifade etmektedir

"Yeşil çatı: Konutlar, apartmanlar, gökdelenler, AVM'ler çatı/duvarlarından yararlanma yaklaşımı. ÖrnekÇ 11 katlı bir binanın tepesinde sebze yetiştiren 0.6 hektarlık bir çatı çiftliği

Yeşil Çatıların Başlıca Çevresel İşlev ve Yararları

- Kentin Havasını Soğuturlar
- Enerji ve Sağlık Bakım Maliyetlerini Azaltırlar
- Kentsel Selleri Önlerler
- Suyu Süzerler
- Gıda Güvenliğini Geliştirirler
- Sosyal Uyum ve Savunuculuğu Sağlarlar

Calvin Döngüsü organizmaların havadaki CO2'den enerji ve yiyecek oluşturduğu süreçtir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Doğal kaynakları tüketmeden, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına imkân verecek şekilde programlamadır. 1983'de BM tarafından Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu kurulmuştur. Sürdürülebilir kalkınma kavramı ilk kez 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nca hazırlanan Brundtland Raporu'nda tanımlanmıştır. 1992 Rio Konferansı'nda 178'den fazla ülke, Gündem 21'i kabul etmiştir. 2000 yılında toplanan Bin Yıl Zirvesi'nde ilan edilen BM Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin temel amacı aşırı yoksulluğu ve açlığı ortadan kaldırmak olmuştur. 2012 yılında Rio + 20 Zirvesi'nde 2030 yılına kadar yoksulluğun sona erdirilmesi vd. hedeflendi

2021-2030 dönemini BM tarafından Uluslararası Okyanus Bilimleri On Yılı olarak ilan edilmiştir.

Johan Rockström öncülüğünde bir grup bilim insanının 2009 yılında yayımladığı "Gezegenin Sınırları: İnsanlık İçin Güvenli Alanı Araştırmak" isimli bilimsel makale, gezegenimizde yaşamın sürmesi için 9 kritik eşik belirlemiştir

instagram.com/osmancem_cakmak

KISA KISA NOTLAR 12

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

SOSYAL ETKİLEŞİM VE İLETİŞİM İletişimin Öğreleri

İletişimin kaynak, hedef, mesaj-ileti ve kanal olmak üzere dört ögesi vardır

İletişim Süreçleri

Kodlama, kod açma ve yorumlama, geri bildirim ve gürültü iletişim süreçlerini oluşturur.

Dinleme alanları işlem, etkileşim ve sözlü anlama olmak üzere üç boyutta incelenmektedir.

ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ

Ego geliştirici dil: Bireyin olumlu özelliklerine vurgu yapılır.

Etkin-katılımlı dinleme: Bireyin mesajına yeterli motivasyonla katılma.

Kendini tanıma-Kendini açma: Bireyin kendi iradesi ile kendisini açması

Empati: Kendini karşıdaki kişinin yerine koyma

Ben dili: Sen dili suçlayıcı, yargılayıcı iken ben dili sadece kişinin kendi duygularını ortaya koyar. Yorum içermez

Sinergoloji, sözlü iletişim ile beden dili arasındaki farkı gözlemlemektedir

İletişim Engelleri

Fiziksel ve teknik engeller, Sosyal ve psikolojik engeller, Örgütsel engeller,

Ekolojik sistem yaklaşımı, insan davranışına etki eden iç ve dış kuvvetlerin karşılıklı etkileşimleri üzerinde durur. Ludwig Von Bertalanffy'nin genel sistem yaklaşımına dayanır, toplumsal değişimler karşısında ayakta kalmak isteyen değişime açık olmalıdır

Mikrosistem- Şu anki ortam: Ev, okul, iş yeri

Mezzosistem: Komşuluk, toplum.

Ekzosistem-: Kamu kurumları, profesyonel kuruluşlar.

Makrosistem: Siyasal ideolojiler, baskın inançlar

Kronosistem: Yaşanan zaman dilimini ifade etmektedir. Örneğin, savaşlarda ve ekonomik kriz dönemlerinde suç davranışlarında artış olması.

Joseph Luft ve Harrington Ingham, **Johari Penceresi Modeli**'ni geliştirerek kişilerin kendilerini tanımalarını sağlanmış,; başkaları tarafından nasıl görüldükleri tanımlanabilir hâle gelmiştir

Johari Penceresi'nde bulunan dört alan

Açık alan, Kör alan, Gizli alan, Bilinmeyen alan

instagram.com/osmancem_cakmak

KISA KISA NOTLAR 13

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

DİJİTAL YETKİNLİK

İş istihdam edilebilirlik, öğrenme için için Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin eleştirel ve yaratıcı kullanımınıdır.

Tanımlar

Dijital beceri, günlük yaşamda bir sorunu çözmek için bilgi teknolojisi becerisini kullanma ve uygulama yeteneğidir.

Dijitalleşme: Bankacılık işlemleri, öğrenci akademik başarı takibi, vergi ve yasal süreçler.

Dijital Dönüşüm Örneği: E-devlet

ISTE standardı: Öğretmenlerin öğrencilerine olumlu ve sorumlu bir şekilde dijital dünyaya katılmaları için ilham vermeleri

Dijital vatandaşlık, teknoloji

kullanımına ilişkin davranış normları

Teknolojik ilerleme ve dijital dönüşüm "Dördüncü Sanayi Devrimi" olarak adlandırılmaktadır. Ülkemizde bu yeni dönemde sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı sağlamak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi" hazırlanmıştır.

2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi ana bileşenleri

- Yüksek Teknoloji ve İnovasyon
- Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi
- Girişimcilik
- Beşerî Sermaye
- Altyapı

2021 yılında **TEDMEM** bir rapor hazırlayarak "öğretmen dijital yeterlikleri" çerçevesinin oluşturulması sürecine yönelik öneriler geliştirmiştir

Avrupa Birliği Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027)

(AB) üye devletlerinin eğitim ve öğretim sistemlerinin dijital çağa sürdürülebilir bir şekilde uyarlanmasıdır

SANAYİ DEVRİMLERİ

1. Sanayi Devrimi'nde buhar gücü ile üretim teknolojisi ön planda iken 2. Sanayi Devrimi'nde içten yanmalı motor ve elektrik teknolojileri ile üretim, 3. Sanayi Devrimi'nde bilişim teknolojileri ile verimli üretim, 4. Sanayi Devrimi'nde (endüstri 4.0) ise otonom sistemler ile üretim kavramları ön plana çıkmıştır.

21. YÜZYIL BECERİLERİ (FRYER (1997))

- Eleştirel düşünme, Problem çözme, Takım çalışması, Teknoloji okuryazarlığı, Sürekli öğrenme ve gelişim, Yenilikçilik

GELECEK İÇİN 5 ZİHİN (GARDNER)

Alan bilgisinde zihin ,Sentezleyen zihin, Yaratıcı zihin, Saygı duyan zihin, Etik zihin

UNESCO ÖĞRETMEN YETERLİKLERİNİ GELİŞTİRME DEĞERLERİ

Temel mesleki bilgilerde yetkin olma, Kapsayıcı eğitim kültürünü yaygınlaştırma, İnsani becerileri kazandırma, Öğrenme topluluğu ve öğrenen organizasyon olma,

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

KISA KISA NOTLAR 14

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

DİJİTAL YETERLİKLER ÇERÇEVELERİ

Güncel bilişim teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak amaçları gerçekleştirecek beceri çalışmalarından en çok bilinenleri JISC, DigCompEdu ve UNESCO Öğretmen Yeterlikleri Çerçevesidir. Bunlar en çok ele alınan öğretmen teknoloji yeterlik çerçeveleridir.

1) JISC(Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi)

Sadece öğretmenlik mesleği özelinde değil, farklı mesleklerde çalışan tüm bireylerin sahip olması gereken dijital yeterlikleri açıklamıştır:

- Bilgi, veri ve medya okuryazarlıkları
- Dijital üretim
- İletişim, iş birliği ve katılım
- Dijital öğrenme ve gelişim
- Dijital kimlik ve iyi oluş

2) Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Çerçevesi

Shulman "Pedagojik Alan Bilgisi" modeli ile içerik ve pedagoji arasındaki yapay ayrımın üstesinden gelmeyi amaçlamış ve öğretmen eğitime dikkat çekmiştir. Koehler ve Mishra'ya göre alan, pedagoji ve teknoloji "Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB)" çerçevesinin özünü oluşturur.

3) Geniş Tabanlı Öğretmen Dijital Yeterlik Çerçevesi

Falloon, bu modeli TPAB ile uyumlu hâle getirmiştir. Çerçevesi: "öğretim programı yeterlikleri", "bireysel-etik yeterlikler", "bireysel-mesleki yeterlikler", "bireysel-etik ve bireysel-mesleki yeterliklerin bütünleştirilmesi"

4) :DigCompEdu - Eğitimcilerin Dijital Yeterlikleri İçin Avrupa Çerçevesi

Öğretmenlik mesleğini yapan bireylerin özelinde eğitimcilerin eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmesi için sahip olmaları gereken 6 alanda 22 yeterliği tanımlar

5) UNESCO Öğretmen Dijital Yeterlikleri Çerçevesi

Öğretmenlerin sahip olması gereken dijital yeterlikleri ve seviyelerini bir matris ile açıklamıştır. Matriste öğretmen yeterlikleri 6 alanda ve 3 farklı seviyede 18 yeterlik olarak organize edilmiştir.

Öğretmenler için geliştirilen dijital yeterlikler çerçevelerinin ortak bileşenleri

Öğretim hedefleri, müfredat, öğretim yöntemleri, öğrenme ortamları, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim

Bilişim teknolojilerinde iki anahtar değişim

Donanım kapasitesindeki artış hızı ve veri hacmindeki artış hızı.

Mobil öğrenme (m-öğrenme), öğrencilerin mobil teknolojileri ve interneti kullanarak her yerde ve her zaman öğrenme materyalleri elde etmelerini sağlayan bir öğrenme modelidir. Karma (Hibrit) Öğrenme, yüz yüze ve çevrim içi öğrenme ortamlarının ve yöntemlerinin bir arada kullanılmasıdır.

Gelişen teknolojiler beş nitelik ile tanımlanır: Radikal yenilik, hızlı büyüme, tutarlılık, belirgin etki ve belirsizlik/muğlaklık

KISA KISA NOTLAR 15

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

GELİŞEN TEKNOLOJİLER - MEVCUT VE YAKIN GELECEKTEKİ TEKNOLOJİK EĞİLİMLER

Mobil ve Bulut Teknolojileri, Veri Bilimi, Yapay Zekâ, Finans Teknolojileri ve Blok Zincir, Otonom Araçlar ve Taşıma Sistemleri, Nesnelerin İnterneti, İleri İmalat Teknolojileri, Sosyal Ağlar, Sosyal Medya, Sanal ve Artırılmış Gerçeklik, İş Zekâsı,

Öğretim İçin Yetkinliklerle İlişkilendirilmiş Dijital Teknolojiler

Görsel okuryazarlık araçlarını kullanabilmek, Etkileşimli video ve animasyon araçlarını kullanabilmek, Öğrenme ortamları geliştirebilmek, İş birliğine dayalı problem çözme ve çalışmayı destekleyen bulut araçlarını etkin olarak kullanabilmek, Dijital ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanabilmek, Uzaktan eğitim ortam ve araçlarını kullanabilmek, Açık kaynak ders materyali katkısı yapabilmek, Bilişim teknolojileri ile tasarım temelli problem çözme sürecini uygulayabilmek, Veri toplama, elde etme ve analiz araçlarını kullanabilmek, Büyük veri analitiği ve yapay zekâ uygulamalarını tanımlamak ve kullanabilmek, Bilişim sistemlerini etik ve güvenli kullanmak için araçları ve yöntemlerini uygulayabilmek, İnsan bilgisayar etkileşimi ilkelerini tasarlanan ürünlere uygulayabilmek, Öğrenme toplulukları ve öğrenen organizasyon oluşturabilmek

Dijital Yetkinlikleri Kazandırmak İçin Okul Düzeyinde Gereksinimler

Altyapı Gereksinimleri, Teknik Destek, Müfredat, Öğretmen Eğitimi, Öğretim Yönetim Sistemleri, İdari İniyatif ve Araştırmalara Destek, Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ

Güvenli okulların bazı özellikleri: Etkili Okul Yöneticiliği ve Liderliği, Okulu Oluşturan Mekânların Kontrolü, Güven Hissi, Saygı, Samimiyet, Fiziksel Zarar, Gözdağı, Zorbalık ve Tacizin Bulunmaması, Alay, Nefret Dili ve Sosyal Dışlanmadan Uzak Olma, Çatışma Riskinden Uzak Olma, Doğal Afetlerden Uzak Olma, Sorumluluk Duygusunu Geliştirme, İhtiyacı Olan Öğrencilerin İhtiyaçlarını Giderme, Eşit Muamele, Akademik Başarıya Odaklanma, Veliler ve Toplumla İyi İlişkiler İçinde Olma, İfade Özgürlüğünü Destekleme, Güvenlik Problemlerini Açıkça Tartışma, İletişim, Empati Kültürünü Geliştirme, Güvenliği Tehdit Eden Davranışları Ödüllendirmeme ve Görmezlikten Gelmeme, Kolluk Güçleriyle İş Birliği, Her Türlü Bağımlılıkla Mücadele, Göçmen Çocukların Problemlerini Yönetebilme, Krize Hazırlık ve Krize Müdahale Planlarına Sahip Olma

Siber zorbalık ve siber mağduriyet

Zorbalık, yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak güçlü olan çocukların kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalaması, eziyet etmesi ve rahatsız etmesidir.

Siber Zorbalık, bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak diğer bireylere rahatsızlık vermesi ve taciz etmesidir.

Geleneksel zorbalıkta özellikle çocuklar diğerleri tarafından tanındığı ve bu da kaygıyı artırdığından dolayı çocuklar genellikle siber zorbalığı tercih etmektedirler.

Siber zorbalığın önlenmesi için ülkemizde yapılan çalışmalar grup rehberliği şeklinde ve dijital teknolojilerin yer almadığı önleyici programlar

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)

KISA KISA NOTLAR 16

UZMAN ÖĞRETMENLİK

OSMAN CEM ÇAKMAK

BAĞIMLILIK VE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

Chibbaro, Ricks ve Lanier dijital bağımlılıkların önlenmesinde okul psikolojik danışmanlarına /rehber öğretmenlere yönelik bir model önermişlerdir. Bu model :

- Profesyonel gelişim
- Tüm okul çapında eğitim
- Aile ve toplum eğitimi
- Öğrenci değerlendirmesi
- Önleyici çalışmalar
- Kaynaklar

2019 yılında MEB ve İşleri Bakanlığının yürüttüğü Eğitim ve Güvenlik Projesinde "güvenli eğitim iletişimi" kavramı geliştirilmiştir. Güvenli eğitim iletişimi, zorunlu öğrenim çağındaki bireylerin eğitim hayatlarında karşılaşılabilecekleri güvenlik sorunları ile ilgili tüm paydaşlar arasında gerçekleşen iletişimsel süreç ve becerileri kapsamaktadır

Chibbaro, Ricks ve Lanier dijital bağımlılıkların önlenmesinde okul psikolojik danışmanlarına /rehber öğretmenlere yönelik bir model önermişlerdir. Bu model :Profesyonel gelişim, Tüm okul çapında eğitim, Aile ve toplum eğitimi, Öğrenci değerlendirmesi, Önleyici çalışmalar, Kaynaklar aşamalarından oluşur.

YABANCILARIN EĞİTİMİ VE EĞİTİM GÜVENLİĞİ

Farklılıklarda Farkındalık, iletişim sağlarken "Karşımızdaki bireyde ne görmekteyiz ve bunun nedeni nedir? veya "Karşımızdaki vatandaş hangi kültürün ürünüdür?" şeklinde düşünmek

Hofstede, Kültürel Boyutlar Kuramıyla farklı kültürleri altı farklı boyuttan inceleyerek kültürlerin örtüşen ve birbirinden farklı taraflarını ortaya koymuştur.

Altın Üçgen olarak nitelenen; aile-okul ve sosyal çevre üçlüsü arasındaki sağlıklı iletişimin eğitim süresince gerçekleşmesi gerekmektedir.

OYUN BAĞIMLILIĞI

Her oyun bağımlılık yapmaz, Her oyun, zararlı olmaz ve sağlıksız da değildir. Bireylerin yaşamlarında eğlence, rahatlama ve hatta sosyalleşme sağlayan oyunlar da vardır. Oyun bağımlılığı, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) uluslararası sağlık problemlerine ilişkin hastalıkları sınıflama (ICD) tarifinden hastalık olarak tanımlanmaktadır.

Oyuna bağlanma süreci ve bağımlılığın oluşma aşamaları şunlardır: Başlama isteği, İlginin artması, Düşüncelerinde oyunun öncelikli bir yere sahip olması, Oyun bağımlılığının oluşması

GÜVENLİ OKUL

Güvenli okullar için olumlu sonuçlar sağlayan okul temelli programların en önemlilerinden birinin sosyal duygusal öğrenme (SDÖ) olduğu görülmektedir SDÖ için, beş temel sosyal ve duygusal beceri kategorisi vardır: Öz-farkındalık, Öz-yönetim, Sosyal farkındalık, İlişki becerileri, Sorumlu karar verme,

ZOR KİŞİLİKLERLE İLETİŞİM

İnaktif kişilik: Aşırı uyum davranışı sergilerler.
Reaktif kişilik: her görüş, düşünce veya öneriye spontane karşı çıkar, muhalefet ederler.

Proaktif kişilik: En sağlıklı davranış ve sorun çözme yöntemine sahiptir. Proaktif kişi hem sorgular hem çözüm önerir.

Sislendirme, karşınızdaki kişinin isteğini ve görüşlerini kendi sözlerinizle kısaca özetlemektir.

Kırık plak yöntemi ise Zor kişiye kendisini duyduğunuzu belirtip bu kırık plak cümlesini üst üste tekrarlamaktır. Örnek: "Söylediklerini duydum ve bugün konuşacak durumda değilim."

[instagram.com/osmancem_cakmak](https://www.instagram.com/osmancem_cakmak)